

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
**Direcció General de Cooperació
al Desenvolupament i Acció Humanitària**

Pla anual de cooperació al desenvolupament 2007

ÍNDIX

PRESENTACIÓ.....	3
1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. MILLORAR LA QUALITAT DE L'AJUT	4
2.1. L'eficàcia de l'ajut.....	4
2.2 La gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament ...	6
3. CONCENTRAR L'AJUT SECTORIALMENT	8
3.1 Els objectius transversals	9
3.2. Les Línies estratègiques	10
3.2.1. La Línia estratègica de desenvolupament.....	10
3.2.2. La Línia estratègica d'Acció Humanitària	14
3.2.3. La Línia estratègica d'Educació i capacitats.....	15
4. CONCENTRAR L'AJUT GEOGRÀFICAMENT	18
5. ADEQUAR LES MODALITATS, ELS INSTRUMENTS I LA RELACIÓ AMB ELS ACTORS AL NOU CICLE	21
5.1. Modalitats i actors.....	21
5.2. Instruments i actors.....	27
6. REFORÇAR I AMPLIAR LES CAPACITATS	29
6.1.Organització institucional	29
6.2. Recursos humans	30
6.3. Escenari econòmic.....	31
ANNEX 1. TAULA RESUM DE CONVOCATÒRIES	32
ANNEX 2. TAULES RESUM DE LES ACTUACIONS PREVISTES.....	32
NOTA METODOLÒGICA A L'ANNEX 2.....	31

PRESENTACIÓ

1. INTRODUCCIÓ

El 2007 s'inaugura un nou cicle de planificació de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya amb l'entrada en vigor del Pla Director 2007-2010. Aquest és un any excepcional ja que bona part del mateix ha estat protagonitzat per la darrera fase de tramitació del Pla Director, fet que ha suposat que l'elaboració del principal instrument programàtic d'aquest exercici, el Pla Anual 2007, s'hagi dut a terme durant el tercer trimestre de l'any. Aquestes circumstàncies fan que el Pla anual 2007 sigui un pla amb un component d'estratègia menor del que correspon a aquests instruments programàtics, donades les limitades capacitats de planificació estratègica de què es disposa a aquestes alçades de l'exercici.

No obstant això, el Govern, seguint el mandat de la Llei de Cooperació al Desenvolupament, ha volgut dotar-se d'un instrument de programació anual per a desenvolupar els objectius del Pla Director aprovat per unanimitat al Parlament el passat cinc de juliol i recollir-ne la filosofia i els trets més distintius.

Aquest pla constitueix el primer esforç programàtic per a desenvolupar els lineaments estratègics fixats pel Pla Director i avança en la definició dels primers passos que s'han de donar en l'assoliment d'aquestes fites en àmbits tant rellevants com: la qualitat de l'ajut, la concentració geogràfica i sectorial, el perfeccionament o posada en funcionament de les modalitats i els instruments de la cooperació catalana i la millora de les capacitats de la Generalitat per a donar una resposta adequada a aquests reptes. L'estructura del Pla 2007, consegüentment, s'articula al voltant d'aquests eixos.

A més, el Pla Anual 2007 representa un pas endavant en el disseny d'aquest instrument en la mesura en què s'avança cap a un document sintètic, àgil i més concentrat en identificar prioritats d'execució per a l'any corresponent en el marc que ve definit pels lineaments estratègics que fixa el Pla Director. La voluntat d'aquest nou cicle és, doncs, establir una seqüenciació de quatre anys en l'assoliment dels resultats i la persecució dels objectius del Pla Director mitjançant la determinació de prioritats concretes, definides anualment. El Pla 2007 és un primer pas en aquest sentit.

Aquest propòsit té un correlat en el propi format del Pla que, a diferència de les edicions d'anys anteriors, consta de dues parts diferenciades. En la primera part del document es desenvolupen les prioritats d'aquest exercici en el marc dels objectius que fixa el Pla Director; en la segona part, i en format d'annex, se sistematitza en taules el detall de les actuacions previstes, en el moment de redacció del pla, per al 2007. Com a novetat destacable, les actuacions previstes es classifiquen segons els objectius, resultats, modalitats i instruments que estableix el Pla Director 2007-2010.

2. MILLORAR LA QUALITAT DE LA COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

El Pla Director parteix d'una concepció de la cooperació per al desenvolupament transformadora i multiplicadora dels esforços del sud, que té com a missió i finalitat últimes la promoció del desenvolupament humà sostenible, l'eradicació de la pobresa i la lluita contra les desigualtats.

D'acord amb aquesta missió, i seguint el que estableix la Llei de cooperació, el Pla Director recull un seguit de valors i principis ordenadors de la política de cooperació per al desenvolupament. Aquests principis s'associen als requeriments de la bona gestió pública, a la qualitat de l'ajut i al paper de la Generalitat com a òrgan regulador de la política de cooperació per al desenvolupament.

La millora de la qualitat de la cooperació per al desenvolupament és un dels principals objectius del Govern per al període 2007-2010. Si bé aquest objectiu s'ha d'integrar de forma transversal en tots els espais d'actuació de la cooperació per al desenvolupament, hi ha dos àmbits, expressament desenvolupats al Pla Director, que són especialment rellevants pel que fa a la qualitat: l'eficàcia de l'ajut i la bona gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament.

2.1. L'eficàcia de la cooperació per al desenvolupament

La Llei de Cooperació detalla i desplega un grup de principis adreçats a garantir que l'ajut satisfaci les necessitats i les prioritats definides pels mateixos actors del Sud i a desplegar les capacitats dels països socis del Sud per desenvolupar, implementar i retre comptes a la ciutadania de les polítiques que emprenguin. Alhora, aquests recomanen que l'ajut es canalitzi de forma coordinada entre el conjunt d'actors de cooperació per al desenvolupament. Bona part d'aquests principis han estat recollits per l'agenda sobre l'eficàcia de l'ajut adoptada en el marc de la Declaració de París.

La cooperació de la Generalitat de Catalunya es fa ressò i adopta aquesta agenda i integra en el seu principal instrument de planificació, el Pla Director 2007-2010, el desplegament de tres d'aquests principis, el d'apropiació, el d'alineació i el d'harmonització. En els quatre anys de vigència d'aquest pla, aquests principis orientaran el conjunt de les actuacions de la cooperació per al desenvolupament catalana, juntament amb la resta de principis i de valors del Pla director. Per al primer any de mandat i amb la finalitat d'establir certa gradació i seqüenciació en el desplegament d'aquests principis, el Pla anual 2007 estableix les següents prioritats:

Per a donar aplicació al principi d'apropiació:

Prioritat 1. Donar suport al desenvolupament de les capacitats dels països socis per a la definició i l'aplicació de les seves estratègies de desenvolupament per mitjà de processos consultius.

- Impulsar actuacions que promoguin la participació de la ciutadania dels països del Sud en els processos de definició i aplicació de les estratègies i els plans de desenvolupament locals, nacionals i estatals.

Per a donar aplicació al principi d'alineació

Prioritat 2. Avançar cap a l'alineació de les estratègies geogràfiques, els programes i els projectes amb les estratègies de desenvolupament dels països socis, en el respecte dels principis i dels valors del Pla director.

- Partir de les estratègies locals, nacionals i Estatals de desenvolupament per a l'elaboració de les estratègies geogràfiques de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat previstes per al 2007.
- Articular, per mitjà dels representants permanents de la cooperació catalana, espais i mecanismes d'interlocució regulars amb els agents de desenvolupament, públics i privats, dels països prioritaris.
- Incrementar les actuacions que s'adrecen a donar suport a les polítiques, les estratègies i els plans locals, nacionals i Estatals, especialment als països prioritaris i preferents.

Prioritat 3. Impulsar i consolidar els nous instruments programàtics en els països prioritaris de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

- Donar continuïtat al suport pressupostari del sector salut a Moçambic.
- Fer una prospecció de la possibilitat d'iniciar un suport pressupostari sectorial en els altres països prioritaris, especialment en aquells en què hi hagi una representació de la cooperació catalana. Es valorarà la participació de la societat civil en les polítiques sectorials susceptibles de rebre aquest suport.

Per a donar aplicació al principi d'harmonització:

Prioritat 4. Millorar els espais i els mecanismes per a garantir la coordinació i la coherència de les actuacions del govern en matèria de cooperació per al desenvolupament.

- Modificar el decret que regula la Comissió Interdepartamental de Cooperació al Desenvolupament amb l'objecte de millorar-ne el grau de representativitat i el funcionament.
- Dissenyar, tal com preveu el Pla Director, el nou instrument financer de l'ACCD per al finançament o co-finançament d'actuacions consensuades entre l'ACCD i els Departaments i els organismes de la Generalitat.
- Signar acords marc de col·laboració entre l'ACCD i els departaments, entre d'altres, de Salut, Educació, Agricultura, Alimentació i Acció Rural, Cultura i Mitjans de Comunicació, Medi Ambient i Habitatge, i Justícia.
- Promoure el treball conjunt entre l'ACCD i l'Oficina de promoció de la Pau i Drets Humans.
- Continuar impulsant les convocatòries conjuntes entre l'ACCD i el COPCA; l'ACCD, el Departament de Treball i la Secretaria de Joventut; l'ACCD i el Departament d'Educació; i l'ACCD i l'AGAUR.

- Promoure la realització d'identificacions i d'actuacions de cooperació directa conjuntes entre l'ACCD i els Departaments i els organismes de la Generalitat.
- Participar, l'ACCD, en la Comissió Interdepartamental de la SIDA a Catalunya.

Prioritat 5. Millorar els espais i els mecanismes de coordinació amb els ens locals

- Modificar el decret de creació de la Comissió de Coordinació amb els Ens Locals amb l'objecte de millorar-ne el grau de representativitat i d'eficàcia.
- Continuar la col·laboració amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament amb la finalitat de fomentar actuacions municipalistes, de promoció de la governabilitat democràtica i de codesenvolupament mitjançant accions conjuntes i convocatòries dirigides als ens locals.
- Dur a terme, l'ACCD, actuacions conjuntes amb l'Ajuntament de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

Prioritat 6. Garantir una presència mínima de la Generalitat en els espais de coordinació amb la comunitat de donants bilaterals i multilaterals.

- Participar regularment en la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional i en les Comissions Mixtes de Cooperació entre l'Estat espanyol i els països que són prioritaris i preferents per a la cooperació de la Generalitat.
- Participar en les taules de coordinació sectorials de donants en els països prioritaris de la cooperació catalana que comptin amb representants permanents i en aquells sectors que s'identifiquin com a prioritaris en cada país.
- Participar en el Fòrum Permanent de les Nacions Unides per a les qüestions indígenes i explorar la participació en altres espais de coordinació internacionals impulsats per la Unió Europea, l'OCDE i les Nacions Unides.
- Participar regularment en les reunions de donants del Fons Global per la lluita contra la sida, la malària i la tuberculosi.

2.2 La gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament

La Llei de cooperació al desenvolupament i el Pla director de cooperació al desenvolupament 2007-2010 associen la bona gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament als principis d'informació i de transparència, de participació, de planificació, de seguiment i d'avaluació.

Les principals prioritats i actuacions previstes per al 2007 en relació amb aquests principis són:

Per a donar aplicació als principis d'informació i de transparència:

Prioritat 1. Consolidar mecanismes i instruments de rendició de comptes en relació amb l'execució de la política de cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya i la gestió de l'AOD.

- Dissenyar, amb la col·laboració del Col·legi de Censors i Auditors, un Pla d'auditories per a l'ACCD.
- Posar en funcionament el portal sobre l'Ajut Oficial al Desenvolupament de Catalunya, que permet consultes via Internet sobre la distribució de l'AOD segons les prioritats, els actors, les modalitats i els instruments previstos al Pla director.
- Reconceptualitzar la Memòria anual de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya en tant que instrument de rendició de comptes.
- Rellançar i donar la màxima difusió de la revista de l'ACCD, CooperacióCat, com a un dels principals mitjans d'informació periòdica de la cooperació per al desenvolupament catalana.
- Actualitzar i ampliar l'abast del portal web de l'ACCD, lloc d'informació permanent per a la ciutadania.

Per donar aplicació al principi de participació:

Prioritat 2. Millorar els mecanismes de participació dels actors en la política de cooperació per al desenvolupament de la Generalitat i impulsar-ne de nous.

- Modificar el decret que regula el Consell de Cooperació al Desenvolupament per a millorar-ne el funcionament i ampliar-ne la representativitat.
- Activar la Comissió de qualitat del Consell de Cooperació al Desenvolupament, centrant el seu treball en el seguiment i l'avaluació de la política de cooperació.
- Dissenyar i posar en funcionament espais específics de participació dels actors de la cooperació catalana en l'elaboració dels documents estratègics de planificació previstos per al 2007 (vegeu epígraf següent), amb el suport metodològic, si escau, de la Direcció General de Participació Ciutadana
- Dissenyar i posar en funcionament espais específics de participació dels actors de la cooperació catalana en el disseny dels instruments de finançament per a la modalitat a iniciativa d'altres actors.

Per a donar aplicació als principis de planificació, de seguiment i d'avaluació:

Prioritat 3. Millorar la planificació estratègica i programàtica mitjançant el desplegament dels instruments previstos en el Pla director.

- Elaborar les directrius i el manual d'ús per a fer operatius i aplicables els tres objectius transversals del Pla director.

- Elaborar l'estratègia de codesenvolupament.
- Elaborar el Pla de cooperació al desenvolupament 2007-2010 del Departament de Medi Ambient i Habitatge.
- Iniciar de forma pilot l'elaboració de quatre estratègies pluriennals d'actuació als països prioritaris següents: **Moçambic, Marroc, Nicaragua i Equador**.
- Iniciar l'elaboració de l'estratègia d'Educació per al Desenvolupament.

Prioritat 4. Millorar els instruments per a donar seguiment a l'aplicació dels instruments de planificació.

- Establir representacions de l'ACCD a set dels onze països prioritaris: **Equador, Bolívia, Colòmbia, Nicaragua, Guatemala, Marroc, Moçambic**.
- Redissenyar l'eina informàtica de seguiment de projectes i de programes de l'ACCD amb l'objectiu de millorar-ne l'operativitat, l'abast i la coherència amb el Pla director 2007-2010.

Prioritat 5. Impulsar l'avaluació com un instrument d'aprenentatge.

- Elaborar, en col·laboració amb el Consell de Cooperació al Desenvolupament, una estratègia d'avaluació de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya adreçada, especialment, a extreure lliçons apreses.
- Avaluar la cooperació de l'ACCD a Nicaragua, Guatemala, el Salvador i Moçambic.
- Avaluar l'instrument i els resultats de la convocatòria conjunta COPCA-ACCD de suport a la participació dels agents empresarials en la cooperació per al desenvolupament.
- Primera convocatòria d'un concurs públic per a avaluar diversos projectes de l'ACCD: Plataforma sindical Centreamericana (Amèrica Central), Pla Cornisa de dinamització comunitària i promoció del desenvolupament local (Marroc), Centre mèdic de Beit Sahour (Palestina).

3. CONCENTRAR L'AJUT SECTORIALMENT

El Pla Director 2007-2010 expressa la voluntat de concentració sectorial de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, requisit ineludible per a garantir l'eficàcia i la qualitat de l'ajut. Aquesta voluntat de concentració té una traducció pràctica en la reducció dels objectius estratègics, i en la identificació d'objectius específics als que haurà d'adreçar-se la cooperació per al desenvolupament en cadascun dels sectors d'actuació.

S'estableixen dos nivells diferenciats de prioritització sectorial: els objectius transversals i les línies estratègiques.

QUADRE 3.1. Les prioritats sectorials del Pla Director 2007-2010

Objectius transversals:

OTr.1: Promoure el respecte integral i la consolidació dels drets humans, la governança i l'enfortiment del teixit social.

OTr.2 Promoure l'equitat entre les dones i els homes mitjançant l'aplicació de la perspectiva de gènere.

OTr.3: Promoure la sostenibilitat del desenvolupament en la seva triple dimensió: social (que inclou la cultural i política), econòmica i ambiental.

Línies estratègiques:

LE. 1: Línia de desenvolupament: concentrarà entre el **75 i 78%** dels recursos

LE. 2: Línia d'acció humanitària: concentrarà entre el **7 i 10%** dels recursos

LE. 3: Línia d'educació i capacitats: concentrarà entre el **13 i 17 %** dels recursos

3.1 Els objectius transversals

Els objectius transversals deriven directament de la missió, els principis i els valors que donen sentit i són senyal d'identitat de la cooperació catalana i han d'informar totes i cadascuna de les actuacions de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Prioritat 1. Iniciar el procés d'elaboració de les directrius i el manual d'ús per a fer operatius i aplicables els tres objectius transversals previstos al Pla director.

- Encarregar tres documents de síntesi que recullin les principals directrius i eines existents per a cadascun dels objectius.
- Iniciar l'elaboració d'una proposta de directrius i manual d'ús per a la cooperació catalana partint d'aquests documents i de la proposta de criteris ja elaborada per la FCONGD.

Prioritat 2. Aplicar progressivament els objectius transversals a les modalitats i instruments de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya

- Incorporar els objectius transversals a les modalitats d'iniciativa bilateral directa, multilateral, bilateral en concertació i a iniciativa d'altres actors a través de les bases de les convocatòries de subvencions de l'ACCD i de la resta d'instruments de la cooperació que regeixin les diferents modalitats.

3.2. Les Línies estratègiques

Les línies estratègiques estructuraren les prioritats d'intervenció sectorial de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat. Dues línies fan referència a les actuacions al sud (desenvolupament i acció humanitària) i una tercera al treball al nord (educació i capacitats).

3.2.1. La Línia estratègica de desenvolupament

El nou cicle de planificació que s'obre amb el Pla Director 2007-2010 s'inspira en un model de cooperació per al desenvolupament transformador, que obliga a dedicar esforços als processos de capacitat i apoderament dels veritables agents de desenvolupament, al Sud, i a l'acompanyament de processos de transformació política i social que reverteixin la situació de desigualtat, discriminació i pobresa de capacitats en la que viuen immersos una ampla majoria de la població dels països en desenvolupament.

Per aquest motiu, la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, durant el mandat que s'obre amb el nou Pla Director, posarà un èmfasi especial en els objectius estratègics que tenen més capacitat de transformació: l'objectiu estratègic en drets humans, governança democràtica i enfortiment del teixit social, i l'objectiu estratègic d'apoderament de les dones.

A més, per a garantir la concentració sectorial de l'ajut, el gruix d'aquesta línia (80%) caldrà adreçar-lo als set objectius estratègics que proposa el Pla director. Els dos ja esmentats i cinc objectius més orientats a satisfer dimensions estratègiques del desenvolupament: els drets socials bàsics, les capacitats productives i els drets laborals, la sostenibilitat ambiental i la construcció de la pau.

QUADRE 3.2. Objectius estratègics de la Línia de Desenvolupament

OE. 1: Dret a la Salut i a l'Aigua

OE. 2: Dret a l'Educació

OE. 3: Capacitats productives, Ocupació i Drets Laborals

OE. 4: Drets Humans, Governança Democràtica i Enfortiment del Teixit Social

OE. 5: Apoderament de les dones

OE. 6: Sostenibilitat

OE. 7: Construcció de Pau

*El Pla Director estableix que un 80% dels recursos d'aquesta línia caldrà concentrar-los als **set objectius estratègics** de desenvolupament. Al seu torn, cadascun d'aquests objectius haurà de concentrar un **mínim d'un 7%** de la despesa de la Línia i, a més, els **objectius 4 i 5** hauran d'assolir el **15%** de despesa el 2010. D'altra banda, el conjunt de la despesa destinada als **drets socials bàsics** haurà d'arribar a un **20%**.*

Les prioritats de la línia estratègica de desenvolupament per al 2007 són:

Prioritat 1. Millorar la cobertura, la qualitat i l'ús dels sistemes de salut públics o amb vocació de servei públic, especialment en l'atenció primària, afavorint l'accés dels sectors de la població amb menys oportunitats

- Actuacions d'enfortiment dels sistemes públics de salut i de millora de la salut sexual i reproductiva, especialment a Moçambic, Etiòpia, Guatemala, Equador i el Sàhara occidental; i d'àmbit regional amb especial atenció a l'Àfrica Subsahariana.
- Actuacions per a contribuir a la lluita contra les principals malalties infeccioses greus a Marroc, Guatemala i a l'Àfrica Subsahariana mitjançant la modalitat multilateral i els fons globals.
- Actuacions per a contribuir a la millora en l'accés de les poblacions més desfavorides a l'aigua potable i als serveis de sanejament bàsic a Bolívia, Etiòpia i Moçambic.
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 2. Millorar la cobertura, la qualitat i les capacitats dels sistemes educatius públics o amb vocació de servei públic per satisfer les necessitats bàsiques d'aprenentatge dels sectors de la població amb menys oportunitats, tot potenciant l'educació intercultural multilingüe.

- Actuacions per afavorir l'accés a l'ensenyament primari al Sàhara occidental.
- Actuacions per a contribuir a l'enfortiment de les identitats culturals a partir de la promoció de l'educació intercultural multilingüe a Equador. Prospecció de possibles actuacions en aquest àmbit a Guatemala.
- Actuacions per a satisfer les necessitats bàsiques d'aprenentatge de les persones adultes promovent la seva alfabetització, en el respecte de les llengües pròpies, a Nicaragua.
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 3. Promoure i enfortir les capacitats productives i comercials orientades al desenvolupament humà sostenible, ampliar les oportunitats d'ocupació dels sectors més desfavorits i promoure el respecte dels drets laborals d'acord amb els estàndards internacionals.

- Actuacions per a promoure el dret a la sobirania alimentària a Guatemala, Senegal, Moçambic, Nicaragua i Bolívia.
- Actuacions adreçades a la millora de les capacitats productives i comercials a Guatemala, Colòmbia, Moçambic, Nicaragua, Etiòpia, Marroc i Palestina.
- Programa de promoció d'estratègies de sobirania alimentària i enfortiment de capacitats organitzatives a Equador, mitjançant la col·laboració ACCD – COPCA – Àgora Nord-Sud.

- Convocatòria ACCD-COPCA per al foment de la participació de les organitzacions empresarials en la cooperació per al desenvolupament.
- Convocatòries de l'ACCD de suport a les organitzacions sindicals i a les organitzacions professionals agràries catalanes com a agents de cooperació per al desenvolupament
- Programa de microcrèdits per a contribuir a la millora en l'accés al crèdit a Palestina, Marroc, Moçambic i Senegal.
- Actuacions per a promoure els drets laborals i enfortir les capacitats organitzatives i d'incidència política a Bolívia, Nicaragua, Colòmbia i Equador
- Actuacions de promoció dels drets laborals i enfortiment de les capacitats organitzatives i d'incidència política en el marc de la Plataforma Sindical Centreamericana.
- Programa de desenvolupament rural a Kolda (Senegal), amb un fort component de millora en l'accés i el control dels recursos productius, en especial l'aigua.
- Realització d'assistències tècniques, a diversos països, en el marc del fons fiduciari del COPCA amb la Corporació Financera Internacional.
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 4. Afavorir, en el marc de la promoció de la governança democràtica, la inclusió i la transparència en la presa de decisions pública, la garantia i l'exercici efectiu de tots els drets humans individuals i col·lectius i l'apoderament dels actors i del teixit social amb més capacitat transformadora.

- Actuacions per a millorar la institucionalitat democràtica a través del suport al procés constituent a Bolívia i del suport a processos electorals a Guatemala, Colòmbia i el Senegal.
- Actuacions de promoció de la participació ciutadana i la incidència política d'actors socials de zones urbanes populars i col·lectius indígenes a Equador.
- Actuacions de promoció, defensa i exigibilitat dels drets humans al Marroc, Senegal, Guatemala i Nicaragua.
- Actuacions per a enfortir institucionalment els governs locals i subestats i acompanyar els processos de descentralització a Equador i Nicaragua.
- Organització d'un seminari internacional al Marroc sobre el federalisme i les autonomies.
- Suport a l'organització d'un seminari sobre participació ciutadana i polítiques públiques a Colòmbia.
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 5. Augmentar les capacitats i l'autonomia de les dones, reconèixer, visibilitzar i promoure la seva participació equitativa, real i efectiva en els processos de desenvolupament humà, particularment en tots els àmbits de la vida pública, la presa de decisions i l'economia, defensar i promoure tots els drets de les dones i combatre la violència contra les dones.

- Suport a la participació política i l'enfortiment de les organitzacions de dones a l'Equador.
- Actuacions de promoció i defensa de l'exercici dels drets humans per part de les dones en condicions d'igualtat i de no discriminació a Moçambic, i de promoció del dret a l'habitatge mitjançant una actuació d'àmbit regional a l'Àfrica Subsahariana.
- Actuacions de promoció de la participació política i l'autonomia econòmica de les dones al Marroc.
- Actuacions per a prevenir i eradicar la violència contra les dones a Etiòpia.
- Actuacions per a promoure el lideratge i l'organització de les dones, així com la seva participació política a la regió de Kolda a Senegal.
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 6. Millorar les capacitats i titularitats dels actors del sud per assegurar un accés, ús i control sostenible dels recursos naturals i la protecció i conservació dels ecosistemes, així com un accés equitatiu als seus actius ambientals, en especial, l'accés a la terra.

- Actuacions de millora de les capacitats locals per a gestionar els recursos naturals i acurar les vulnerabilitats ambientals a Nicaragua, el Salvador, Cuba, Colòmbia i diversos països de la conca mediterrània.
- Actuacions per gestionar i pal·liar els principals problemes i les vulnerabilitats ambientals, especialment pel que fa a la gestió de residus (Marroc, Sàhara Occidental, el Salvador, Bolívia), l'ús d'energies renovables (Marroc) i al subministrament d'aigua (Senegal, Bolívia).
- Incorporació d'aquesta prioritat sectorial a les bases de les convocatòries de subvencions de projectes i programes de l'ACCD.

Prioritat 7. Millorar les capacitats dels actors del sud per prevenir i gestionar les conductes violentes en els conflictes, contribuir als processos de transformació dels conflictes violents i afavorir la construcció de la pau tot transformant els conflictes que afecten negativament els processos de desenvolupament.

- Modificar el decret que regula el Consell Català de Foment de la Pau amb l'objecte de millorar-ne el grau de representativitat i el funcionament.
- Actuacions per a reforçar i millorar les capacitats per a prevenir i donar solució als conflictes violents a Colòmbia.
- Actuacions per a reforçar les capacitats locals per a construir la pau i transformar els conflictes violents al Senegal (*Casamance*), Guatemala i Mèxic.

- Convocatòria de l'ACCD destinada a donar suport a projectes de construcció de pau en l'àmbit de la prevenció i la gestió de conflictes violents i/o armats i la rehabilitació i reconciliació postbèl·lica.
- Subvencions a programes de pau, desarmament, desmobilització i reintegració (DDR) a l'Àfrica.
- Explorar i identificar noves oportunitats d'actuació, establir aliances estratègiques i definir tipologies d'actuacions en aquest àmbit, posant una atenció especial als països prioritaris i preferents, i a l'Àfrica Subsahariana.

3.2.2. La Línia estratègica d'Acció Humanitària

El Pla Director 2007-2010 estableix que l'objectiu estratègic en l'àmbit de l'acció humanitària per al nou cicle de planificació és el d'ajudar a prevenir i pal·liar el sofriment de les persones afectades per catàstrofes d'origen natural o humà, a restablir els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, i reduir la seva vulnerabilitat davant les catàstrofes.

Per tant, l'orientació de l'ajut es basarà en les necessitats de les persones afectades i, en cap cas, en altres criteris o interessos, i les actuacions seran proporcionals a les necessitats d'acord a un anàlisi prèvia, tal i com determina el consens internacional en matèria de bones pràctiques en l'acció humanitària -*Good Humanitarian Donorship*- al que la cooperació de la Generalitat de Catalunya s'adhereix.

QUADRE 3.3. Objectius específics de la Línia d'Acció Humanitària

Objectiu específic 1.1. Satisfer les necessitats immediates de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà restablint els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, amb un èmfasi especial en els col·lectius especialment vulnerables*.

Objectiu específic 1.2. Pal·liar el sofriment de les poblacions afectades per crisis de llarga durada restablint els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, amb una atenció especial a l'Àfrica Subsahariana*.

Objectiu específic 1.3. Ajudar a reduir la vulnerabilitat futura de les poblacions que han patit desastres naturals (preparació, mitigació i prevenció)*.

*El Pla Director, estableix una assignació del 35% dels recursos d'aquesta línia a satisfer les necessitats immediates de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà i el 65% restant a pal·liar el sofriment de les poblacions afectades per crisis de llarga durada i ajudar a reduir la vulnerabilitat futura.

Amb aquest teló de fons, les prioritats de la línia d'acció humanitària per al 2007 són:

Prioritat 1. Millorar la coordinació i l'eficàcia en la resposta de la Generalitat de Catalunya per a satisfer les necessitats immediates de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà.

- Modificar el decret que regula el Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència amb l'objecte de millorar-ne el funcionament i consolidar-lo com un espai de coordinació entre els diferents actors catalans que treballen en aquest àmbit.
- Enfortir les capacitats de l'ACCD per a fer el seguiment de les crisis i/o catàstrofes d'origen natural o humà de manera de millorar-ne la capacitat de resposta.
- Consolidar el treball amb les ONGs en l'àmbit de l'acció humanitària per mitjà de la convocatòria de subvencions.

Prioritat 2. Millorar l'abast i l'impacte de l'acció humanitària de la Generalitat de Catalunya en les grans crisis humanes que afecten l'Àfrica a través de la modalitat de cooperació multilateral.

- Amb l'ACNUR, s'adreçaran recursos a pal·liar les necessitats d'aigua i sanejament de les 235.000 persones refugiades a l'Est del Txad.
- Amb el Programa Mundial d'Aliments (PMA) es refermarà la col·laboració iniciada al 2006 per a donar resposta a les necessitats alimentàries de 2,5 milions de persones desplaçades a la República Democràtica del Congo i a les més de 500.000 persones desplaçades internes a Somàlia.
- Amb UNICEF es donarà continuïtat a l'actuació iniciada el 2006 a Darfur per tal de millorar les condicions de salut de la població infantil desplaçada a la regió com a resultat del conflicte al Sudan.
- Capacitació, en col·laboració amb IECAH, dels actors de la societat civil en la transversalització del treball en Drets Humans i la Construcció de Pau a les actuacions d'acció humanitària en crisis de llarga durada.

Prioritat 3. Potenciar el treball en l'àmbit de la Gestió de riscos i la Prevenció de Desastres amb una atenció especial a Amèrica Llatina

- Obrir una línia específica sobre Gestió de riscos i Prevenció de Desastres a la convocatòria de programes de manera d'incrementar l'abast d'aquestes actuacions mitjançant els programes pluriennals
- Identificar actors catalans i/o internacionals amb els que establir aliances estratègiques per a desenvolupar actuacions en aquest àmbit.

3.2.3. La Línia estratègica d'Educació i capacitats

La tercera línia estratègica del Pla director, la Línia d'Educació i Capacitats, s'orienta a la ciutadania catalana amb un doble objectiu. D'una banda, fomentar el coneixement i el compromís cívic de la ciutadania amb el desenvolupament humà sostenible i la cooperació per al desenvolupament per mitjà de l'educació per al desenvolupament i la sensibilització. A aquest objectiu es destinaran dues terceres parts dels recursos de la Línia. De l'altra, millorar les capacitats dels actors de la cooperació per al desenvolupament públics i privats de Catalunya, element cabdal per a la millora de la qualitat de la cooperació.

Les prioritats d'intervenció en relació amb aquests objectius el 2007 són:

Pel que fa a l'educació i la sensibilització:

Prioritat 1. Reforçar la planificació concertada i la coordinació dels diferents agents involucrats en l'educació per al desenvolupament a Catalunya

- Iniciar l'elaboració, mitjançant un procés de participació i de consulta, de l'estratègia pluriennal d'educació per al desenvolupament a Catalunya, amb la previsió d'aprovar-la durant el primer trimestre del 2008.
- Definir i consensuar la composició, les funcions i el funcionament de la taula de planificació, de concertació i de coordinació dels agents implicats en l'educació per al desenvolupament a Catalunya.
- Constituir un grup de treball de la Generalitat i dels actors de la cooperació catalana amb l'objectiu d'impulsar de forma conjunta el comerç just, el consum responsable i la compra pública ètica.

Prioritat 2. Impulsar l'educació per al desenvolupament en l'educació formal, no formal i informal, així com la sensibilització social en relació amb les diverses temàtiques relacionades amb el desenvolupament, les relacions nord-sud i la cooperació per al desenvolupament

- Primera convocatòria de l'ACCD de subvencions destinades a les organitzacions no governamentals de desenvolupament per a la realització de programes pluriennals en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament i la sensibilització
- Convocatòria ordinària de l'ACCD de subvencions destinades a entitats sense afany de lucre per a la realització de projectes anuals adreçats a incrementar l'abast i fomentar la qualitat de les accions d'educació per al desenvolupament i de sensibilització.
- Convocatòria conjunta de l'ACCD i el Departament d'Educació per a donar suport a projectes d'elaboració, revisió i millora dels recursos pedagògics en l'àmbit formal de l'educació per al desenvolupament.
- Donar suport a la segona fase de la campanya de les Nacions Unides sobre els Objectius del Mil·lenni a escala mundial i impulsar la concertació de les actuacions de sensibilització que les administracions públiques duen a terme a Catalunya.
- Donar suport a la promoció del comerç just, el consum responsable, la banca i la compra pública ètiques a través de l'impuls a les accions coordinades amb els actors rellevants així com amb noves línies i agents directament o indirectament vinculats amb aquests àmbits (moviments socials, cooperatives de productors i consumidors,...)
- Celebrar i donar la màxima difusió de la Festa de la Cooperació Catalana, moment de trobada entre la comunitat de la cooperació catalana i la ciutadania de Catalunya

- Col·laborar amb els mitjans públics de comunicació audiovisual de Catalunya com a principals canals de sensibilització de la ciutadania del nostre país: amb Catalunya Ràdio en la producció de programes de ràdio dedicats a la cooperació catalana, i amb Televisió de Catalunya per a la producció d'una sèrie de programes sobre la cooperació al desenvolupament catalana.
- Donar suport a la iniciativa de mitjans de comunicació especialment dedicats (en la seva totalitat o en algun dels seus canals) a la cooperació per al desenvolupament, com ara ONGC, La Pau, Canal Solidari, DirecteCat i SicomTV
- Donar suport al projecte de xarxa d'informació Ekoos, de la Fundació Chandra, per tal de facilitar l'accés dels professionals dels mitjans de comunicació a un ampli ventall de fonts especialitzades en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament

Prioritat 3. Impulsar la recerca i el desenvolupament conceptual i metodològic de l'educació per al desenvolupament i dels instruments i eines per a implementar-la.

- Elaborar un estudi sobre el coneixement i l'opinió de la ciutadania catalana en relació amb el desenvolupament i la cooperació per al desenvolupament.
- Iniciar l'elaboració d'un marc conceptual i metodològic que permeti avaluar l'impacte i la capacitat transformadora de les accions d'educació per al desenvolupament i sensibilització

Pel que fa a la millora de les capacitats dels actors de la cooperació catalana:

Prioritat 4. Impulsar la formació teòrica i pràctica dels i de les joves catalans/es en desenvolupament i en cooperació per al desenvolupament

- Promoure el Programa joves cooperants de la Secretaria de Joventut i l'ACCD en col·laboració amb el Departament de Treball, adreçada a joves catalans i catalanes perquè tinguin una primera experiència formativa i professional en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament en projectes d'ONGD catalanes.
- Promoure les beques DEBEQ de l'AGAUR i l'ACCD per als i les joves llicenciades i diplomades en universitats catalanes que desitgin formar-se professionalment en desenvolupament i cooperació per al desenvolupament
- Promoure la presència dels i les joves catalanes en organismes internacionals de cooperació mitjançant els acords de col·laboració signats entre l'ACCD i aquests organismes i les beques del COPCA per a pràctiques a l'estranger.
- Donar suport a les iniciatives del moviment associatiu juvenil català en la creació de xarxes i projectes de cooperació internacional per al desenvolupament.

Prioritat 5. Millorar la formació i les capacitats dels agents públics i privats de la cooperació per al desenvolupament catalana

- Donar suport a la participació de les organitzacions no governamentals catalanes i de les seves contraparts africanes en el Fòrum Social Mundial de Nairobi, Kènia.
- Establir convenis de suport institucional amb la Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament, la Federació Catalana d'ONG per la Pau, la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans i les coordinadores territorials d'ONG.
- Organitzar, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, l'Institut Català de les Dones i l'ACCD un curs adreçat a les administracions públiques catalanes sobre integració de la perspectiva de gènere en la política de cooperació per al desenvolupament.
- Fer conèixer i donar suport al Pla Estratègic sobre Cooperació per al desenvolupament de les universitats catalanes
- Donar suport a cursos específics de capacitació sectorial, de comú acord amb els actors implicats.
- Organitzar conjuntament, l'ACCD i el Programa per al col·lectiu gai, lesbià i transsexual del Departament d'Acció Social i Ciutadania, unes jornades sobre cooperació en l'àmbit de la promoció dels drets dels gais, les lesbianes i les persones transsexuals i bisexuals.
- Donar suport a la coordinadora d'associacions d'immigrants senegalesos de Catalunya en la capacitació en matèria de cooperació per al desenvolupament.

4. CONCENTRAR L'AJUT GEOGRÀFICAMENT

La qualitat de l'ajut està intrínsecament associada a la capacitat de garantir un cert impacte en termes de desenvolupament en les realitats on la cooperació adreça recursos i esforços. És en aquest sentit que el Pla Director 2007-2010 de la cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya aposta per la concentració geogràfica de l'AOD.

Aquesta voluntat de millorar l'impacte de l'ajut ha redundat en l'establiment de tres grups de països amb recomanacions de concentració de recursos de diferent grau. El primer grup és el representat pels països que el Pla Director vigent defineix com a prioritaris i que han de concentrar un 60% de l'AOD de la Línia de Desenvolupament. El segon grup, amb un grau de prioritització menor, és el definit com països preferents i ha de concentrar un 20% dels recursos de la Línia de Desenvolupament. Finalment, el darrer grup de països, receptor del 20% restant, és el conformat per la llarga llista de països receptors d'AOD segons estableix el CAD de l'OCDE.

En paral·lel, i fent-se ressò dels compromisos internacionals sobre finançament de l'ajut el Pla Director 2007-2010 fixa una assignació mínima del 20% de l'AOD de la Línia de Desenvolupament per als països que Nacions Unides considera com països menys desenvolupats - PMD/menys avançats –PMA.

**QUADRE 4.1. Països i territoris prioritaris i preferents
segons el Pla Director 2007-2010**

	Prioritaris	Preferents
Mediterrània	Marroc, Palestina, Sàhara Occidental	Algèria*, Líban**
Àfrica subsahariana	Moçambic, Senegal	Gàmbia, Camerun Etiòpia
Amèrica del Sud	Bolívia, Colòmbia, Equador	Brasil***, Perú
Amèrica Central	Guatemala, Nicaragua, El Salvador	

*Es prioritzarà el treball en els sectors: drets humans, governança democràtica i enfortiment del teixit social; construcció de pau; apoderament de les dones.

**Es prioritzarà el treball en els sectors que contribueixin a la millora de la situació de les persones desplaçades internes i dels refugiats palestins.

***Es prioritzaran geogràficament els Estats del país amb percentatges més alts de pobresa i nivells d'IDH més baixos.

El 2007, les prioritats en relació amb aquests països seran:

Pel que fa als països prioritaris:

Prioritat 1. Garantir que un 60% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països prioritaris.

- Establiment de criteris de prioritització geogràfica a les bases de les convocatòries de projectes de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments.
- Focalització de la convocatòria de programes de l'ACCD en els països i territoris prioritaris de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.
- Focalització de la cooperació bilateral d'iniciativa directa i la directa en concertació als països prioritaris de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.
- Establiment de criteris per a la focalització geogràfica en l'articulació de la modalitat de cooperació multilateral.

Prioritat 2. Impulsar el diagnòstic, la identificació d'oportunitats d'actuació per a la cooperació catalana i l'establiment d'aliances estratègiques amb actors locals i altres cooperacions en els països prioritaris.

- Articulació d'una representació permanent de l'ACCD a Bolívia, Colòmbia, Equador, Guatemala, Marroc, Moçambic i Nicaragua.

- Elaboració d'estratègies país pilot a Equador, Marroc, Moçambic i Nicaragua.
- Valorar quins són els sectors principals d'intervenció de la cooperació catalana a la resta de països prioritaris i la seva potencialitat per a concentrar i articular el gruix de les modalitats de cooperació directa, bilateral en concertació i multilateral
- Participació regular en les taules de coordinació de donants en aquells països on es compti amb una representació permanent.

Pel que fa als països preferents:

Prioritat 3. Garantir que un 20% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països preferents.

- Establiment de criteris de priorització geogràfica a les bases de les convocatòries de projectes de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments.
- Establiment de criteris de priorització geogràfica a la convocatòria de programes de l'ACCD en els països preferents de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.
- Finançament d'actuacions en el marc de convenis amb actors multilaterals.

Aquest és el cas dels acords signats per l'ACCD i UNIFEM, UNFPA, FAO i UNICEF per a treballar a Etiòpia; o les assistències tècniques a Algèria en el marc del fons fiduciari del COPCA amb la Corporació Financera Internacional.

Prioritat 4. Impulsar el diagnòstic, la identificació d'oportunitats d'actuació per a la cooperació catalana i l'establiment d'aliances estratègiques amb actors locals i altres cooperacions en els països preferents.

- Valorar quins són els sectors principals d'intervenció de la cooperació catalana als països preferents i la seva potencialitat per a concentrar i articular el gruix de les modalitats de cooperació directa, bilateral en concertació i multilateral.

A Algèria es considerarà, tal i com preveu el Pla Director, el treball en l'àmbit dels drets humans, la governança democràtica i l'enfortiment del teixit social, la construcció de pau i l'apoderament de les dones.

De la mateixa manera, al Líban es prioritzarà el treball en els sectors que contribueixin a la millora de la situació de les persones desplaçades internes i dels refugiats palestins.

- Identificar àmbits d'actuació subestatal i regional que compleixin els requisits de rellevància previstos al Pla Director, especialment per al Brasil.
- Identificar oportunitats d'actuació a Perú a partir de l'estratègia de governabilitat democràtica a l'àrea andina elaborada l'any 2006.
- Identificar col·lectius de migrants procedents dels països preferents de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya amb els que promoure actuacions de codesenvolupament.

Pel que fa als PMD/PMA:

Prioritat 5. Garantir que un 20% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països menys desenvolupats.

- Establiment de criteris de prioritització geogràfica a les bases de les convocatòries de projectes de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments.
- Finançament de programes regionals a l'Àfrica subsahariana en el marc de convenis amb organismes internacionals, amb fons globals o xarxes internacionals.

Aquest és el cas dels convenis amb UNFPA en l'àmbit de la salut reproductiva, amb Via Campesina en el treball amb sobirania alimentària, o amb l'aportació al Fons Global per a la Lluita contra la SIDA, la malària i la tuberculosi.

Altres països

Prioritat 6. Impulsar actuacions d'incidència política o de seguiment i suport en aquelles zones o països que preveu el Pla Director per raons diverses –entre elles, situacions de postconflicte bèl·lic, de bloqueig, vulneració greu dels drets humans, per tractar-se de nacions sense estat, etc. Aquest és el cas de les actuacions als Balcans, Afganistan, Timor Oriental, Cuba, Bòsnia i Hercegovina, Kosovo, Eritrea, Kurdistan, o Txetxènia.

- Donar suport a actuacions en aquests països per mitjà de les diverses modalitats de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

5. ADEQUAR LES MODALITATS, ELS INSTRUMENTS I LA RELACIÓ AMB ELS ACTORS AL NOU CICLE

5.1. Modalitats i actors

El Pla Director 2007-2010 de la Cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya introdueix una novetat destacable en relació a les modalitats de cooperació que preveu la Llei de Cooperació al Desenvolupament. De manera complementària a la clàssica distinció entre la cooperació multilateral i la bilateral, el pla proposa un desglossament de la modalitat bilateral en tres categories que atorguen una entitat diferenciada a la cooperació bilateral d'iniciativa directa i a la modalitat bilateral directa en concertació, l'ús de les quals s'ha de consolidar en els països prioritaris de la cooperació catalana durant el període d'aplicació d'aquest pla.

QUADRE 5.1. Modalitats d'actuació

Cooperació bilateral d'iniciativa directa: el tret característic d'aquesta modalitat és que la iniciativa de l'actuació és de la Generalitat de Catalunya, i per tant, implica l'establiment de relacions directes amb les entitats i organitzacions dels països socis del Sud.

Cooperació bilateral en concertació: qualsevol actuació en que la Generalitat de Catalunya comparteix la iniciativa i en què alguna o diverses de les fases bàsiques del cicle del programa o del projecte es faci de manera concertada amb d'altres actors de la cooperació per al desenvolupament.

Cooperació bilateral a iniciativa d'altres actors: qualsevol actuació a iniciativa d'agents que no pertanyen a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Cooperació a través d'organitzacions multilaterals: participació i contribució de la Generalitat de Catalunya a les actuacions dels diversos organismes públics multilaterals especialitzats en la promoció del desenvolupament.

El pla estableix, a més, **assignacions concretes** en funció de les modalitats. Així, la cooperació bilateral **a iniciativa d'altres actors** haurà de concentrar un mínim del **55%** dels recursos; la cooperació bilateral **en concertació** suposarà entre **un 10 i un 25%** dels mateixos; i finalment, entre **un 20 i un 35%** dels recursos es canalitzarà per mitjà de la **cooperació multilateral i la bilateral d'iniciativa directa**.

Les prioritats per al 2007 en la posada en pràctica de les modalitats de cooperació són:

Pel que fa a la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa directa:

La cooperació bilateral d'iniciativa directa s'ha explorat amb diferents intensitats als països prioritaris de la cooperació catalana. Aquest punt de partida, fixa dos velocitats diferenciades segons país. A grans trets, es poden identificar dos grups de països pel que fa a la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa directa.

Un primer grup és el compost per **Equador i Moçambic**. Aquests dos països es caracteritzen per: concentrar, durant els darrers anys d'execució del Pla Director 2003-2006, un volum de recursos de cooperació directa substancial; per comptar amb una interlocució permanent amb els poders públics i amb agents socials del país; i per mantenir un grau considerable de previsibilitat de l'AOD de la Generalitat de Catalunya en determinats sectors.

El segon grup és el compost per la resta de països prioritaris de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya: **Bolívia, Colòmbia, El Salvador, Guatemala, Marroc, Nicaragua, Palestina, Sàhara Occidental i Senegal**. L'experiència durant el darrer cicle de planificació en cooperació directa en aquests països és menor, i en alguns dels casos encara no s'ha iniciat.

Prioritat 1. Promoure la cooperació bilateral d'iniciativa directa en el primer grup de països amb un doble objectiu: 1) consolidar les actuacions i la interlocució existent, i 2) identificar noves oportunitats de cooperació directa.

Actuacions a Equador durant el 2007:

- Es continuarà apostant pel suport institucional a dos òrgans d'àmbit estatal (el *Consejo Nacional de las Mujeres-CONAMU* i la *Dirección Nacional de Educación Intercultural Bilingüe-DINEIB*)
- Es continuarà donant suport institucional a les institucions locals (la *Municipalidad de Quito* i *organitzacions socials*)
- S'iniciarà la col·laboració amb una nova institució pública, la *Defensoría del Pueblo Indígena-DINAPIN*
- S'iniciarà la col·laboració amb un govern subestatal, la *Prefectura de Tungurahua*.

Actuacions a Moçambic durant el 2007:

- Es continuarà donant suport institucional al sector salut a la província d'*Inhambane* a través del *Ministério de Saúde –MISAU*.
- Es continuarà impulsant l'enfortiment institucional i el suport pressupostari al sector salut per mitjà de les aportacions al Fons Comú Provincial.
- Es continuarà col·laborant en l'oferta formativa en l'àmbit de la salut amb la Universitat de Beira a través el Departament de Salut.
- S'establiran dos noves col·laboracions amb xarxes d'entitats locals en l'àmbit de la sobirania alimentària i l'apoderament de les dones.

Prioritat 2. Promoure la cooperació bilateral d'iniciativa directa al segon grup de països amb l'objectiu d'identificar finestres d'oportunitat, identificar socis locals, establir mecanismes d'interlocució regulars i emprendre algunes col·laboracions pilot.

Actuacions a Bolívia durant el 2007:

- S'iniciarà una actuació de suport al procés constituent i post-constituent a través d'una col·laboració entre l'ACCD i la *Representación Presidencial para la Asamblea Constituyente – REPPAC*
- S'iniciarà, des del Departament de Medi Ambient i Habitatge i l'ACCD, una actuació d'enfortiment institucional de les administracions implicades en l'àmbit de l'abastament d'aigües amb l'Agència Catalana de l'Aigua, de la mà del *Ministerio del Agua* bolivià. També amb el *Ministerio del Agua* i l'Agència Catalana de Residus es treballarà en la clausura de l'abocador de Villa Ingenio; i en l'abastament d'aigua potable a Viacha i la millora de la xarxa d'abastament a Laja.

Actuacions a Guatemala durant el 2007:

- Es donarà suport a un procés d'investigació dels arxius històrics de la Policia Nacional a través d'una col·laboració entre l' ACCD i la *Procuradoría de los DDHH de Guatemala*.

Actuacions a Marroc durant el 2007:

- S'iniciarà un programa de treball al voltant de les drogodependències en el marc d'una col·laboració entre l' ACCD, el Departament de Salut i el Ministeri de Salut marroquí.
- Es donarà suport a una actuació de promoció dels Drets Humans per mitjà d'una col·laboració entre l' ACCD i l'Associació Marroquina de Drets Humans.

Actuacions a Nicaragua durant el 2007:

- S'iniciarà el suport a una campanya d'alfabetització, en el respecte de les llengües pròpies, a través d'una col·laboració entre l' ACCD y el *Ministerio de Educación* de Nicaragua.
- Es donarà suport institucional a la Defensoría Pública per tal de millorar l'accès a la justícia a través d'una col·laboració entre l'ACCD, el Departament de Justícia, la *Corte Suprema de Justicia*, la *Defensoría Pública*, el *Bufete Popular Boris Vega*, i el *Centro Jurídico Popular de Matagalpa*.

Actuacions a Palestina durant el 2007:

- L'ACCD donarà suport a l'*Hebron Rehabilitation Committe* per a la rehabilitació del barri d'Ain Jadeada, a Teil Rumaida (Hebron).

Actuacions a Senegal durant el 2007:

- S'impulsarà un programa de desenvolupament rural integral a Kolda, entre l'ACCD i en col·laboració directa amb les contraparts locals Agència Regional de Desenvolupament- *ARD/ Association pour la Formation et le Développement, l'Education et la Culture-AFDEK/ Association pour le Développement de Sare Coly Sallé-ADESC/ Forum pour un Développement Durable Endogène-FODDE*. (en fases posteriors del programa es preveu la participació del col·lectiu d'immigrants senegalesos de la regió de Kolda a Catalunya).

A més, la Generalitat de Catalunya organitzarà dos **missions d'observació electoral** a les eleccions presidencials i legislatives de Guatemala i a les eleccions locals a Colòmbia.

Pel que fa a la modalitat de cooperació bilateral en concertació:

Segons estableix el Pla Director 2007-2010, aquesta modalitat busca potenciar les actuacions concertades de la Generalitat amb l'ampli i plural ventall d'actors de cooperació per al desenvolupament a Catalunya, donant així una expressió concreta al principi de complementarietat contemplat a la Llei de Cooperació al Desenvolupament.

D'entre el conjunt d'actors de la cooperació per al desenvolupament amb els que la Generalitat de Catalunya pot establir relacions de concertació, les ONG i els ens locals

esdevenen els primers actors a prendre en consideració, per la seva llarga tradició de treball i el significatiu grau d'arrelament que tenen en molts dels països prioritaris o preferents de la cooperació catalana.

Prioritat 3. Promoure la concertació amb les ONG catalanes per al desenvolupament per tal de potenciar la modalitat de cooperació directa en concertació als països prioritaris.

- Suport a la cartera de microcrèdits per a projectes de caire econòmic i productiu adreçats, fonamentalment, a dones, en concertació amb la Fundació un sol Món a l'Àfrica Subsahariana i a la Mediterrània.
- Suport al Ministeri de Salut Pública i Assistència Social de la República de Guatemala en concertació amb la Fundació Barcelona Sida 2002 a través de dos projectes UALE i MANGUA.
- Suport a l'ordenament ambiental a la Conca i Territoris de la Llacuna d'Apoyo (Nicaragua) en concertació amb Geòlegs del Món i amb *AMICTLAN-Asociación de Municipios Integrados por la Cuenca y Territorios de Laguna de Apoyo*.
- Suport a la creació d'un Centre Solidari per la Formació i l'Esport a Tanger (Marroc). ACCD en concertació amb la Fundació Fútbol Club Barcelona.
- L'ACCD, en concertació amb Sodepau donarà suport a diferents projectes de promoció de Drets Humans al Marroc.
- Suport als refugiats saharauís a Tinduf (Algèria) en l'abastiment d'aliments i educació en concertació amb ACAPS, en actuacions d'acció humanitària amb Creu Roja, i en la rehabilitació d'infraestructures en concertació amb Lleida Solidària.
- Suport al sector salut a la província d'*Inhambane* (Moçambic) en concertació amb Medicus Mundi i Enginyeria sense Fronteres.
- Programa d'aliances per al desenvolupament de Bolívar a Equador. ACCD i COPCA en concertació amb Àgora Nord-Sud.

Prioritat 4. Promoure la concertació amb els ens locals per tal de potenciar la modalitat de cooperació directa en concertació als països prioritaris.

- Es valorarà l'oportunitat d'impulsar una col·laboració entre l'ACCD, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de San Salvador per a millorar la gestió de residus.
- S'estudiarà la possibilitat d'iniciar una col·laboració entre l'ACCD i l'Àrea Metropolitana de Barcelona per a tirar endavant un projecte de millora de la gestió de l'abocador al campament de refugiats Sahrauís de Layoune.
- L'ACCD estudiarà la possibilitat d'iniciar, en concertació amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, un projecte de millora de l'abocador de residus sòlids de Tànger (Marroc)

- A la regió d'Amèrica Central, l'ACCD, en concertació amb la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona donarà suport al Instituto para el Desarrollo Local Centroamericano-IDELCA.
- Valorar la possibilitat de dur a terme un programa conjunt de l'ACCD i el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament de formació de lideratges i educació popular a l'Amèrica Llatina.

Prioritat 5. Promoure la concertació amb altres institucions públiques catalanes per tal de potenciar la modalitat de cooperació directa en concertació als països prioritaris.

- Des de l'ACCD i el Síndic de Greuges es continuarà prestant assistència tècnica per a enfortir institucionalment les institucions homòlogues.

Pel que fa a la modalitat de cooperació bilateral a iniciativa d'altres actors:

Aquesta modalitat busca assegurar l'enfortiment de la tasca compromesa i transformadora de les organitzacions de la societat civil catalana, i de fet, és la que concentra el volum més important de recursos. Segons estableix el Pla Director 2007-2010, l'assignació de recursos a través d'aquesta modalitat es farà, principalment, mitjançant convocatòries públiques, amb criteris de concurrència, transparència i igualtat d'oportunitats.

Prioritat 6. Promoure la concurrència i la transparència en la modalitat de cooperació a iniciativa d'altres actors, a través de les diferents convocatòries públiques.

- Els recursos adreçats a finançar projectes i programes a iniciativa d'altres agents seran canalitzats mitjançant convocatòries públiques, tret dels casos en què es justifiqui degudament la necessitat de no concurrència. L'ACCD incrementarà els recursos adreçats a finançar programes per la via concorreguda, de manera que el finançament per concurrència s'incrementarà en un 37% respecte a l'exercici de 2006.
- Els recursos adreçats a finançar projectes de cooperació per al desenvolupament a iniciativa dels agents sindicals es canalitzaran, per primer cop, mitjançant una convocatòria pública.
- Es continuarà fent una aposta per les convocatòries conjuntes entre l'ACCD i el Departament d'Educació, el COPCA, l'AGAUR, i la Secretaria de Joventut amb el Departament de Treball (veure taula resum de convocatòries, annex 1).

Pel que fa a la modalitat de cooperació multilateral:

El Pla Director 2007-2010 estableix que per a dur a la pràctica la concepció transformadora de la cooperació per al desenvolupament que adopta el Pla, serà necessari establir prioritats i criteris explícits que serveixin de guia per a l'elecció dels organismes i programes i l'assignació de fons en la modalitat multilateral, i també informar el Consell de Cooperació respecte a això.

Es tracta de garantir, mitjançant la modalitat de cooperació multilateral, una correcta aplicació en termes d'eficàcia, rellevància i coherència amb els principis i prioritats que estableix el Pla Director 2007-2010 de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Prioritat 7. Elaborar un document estratègic que fixi les directrius per al desplegament de la cooperació multilateral.

- S'identificaran les bones pràctiques i les recomanacions procedents de la doctrina internacional i de la comunitat d'experts.
- S'ordenarà el mapa dels actors multilaterals susceptibles de ser considerats per la cooperació de la Generalitat de Catalunya, ja sigui per la coincidència de mandats com per l'adequació de les pràctiques i els procediments.
- Es proposarà un marc de relació amb els organismes multilaterals, tant amb les seves oficines centrals com amb les regionals, que contempli les característiques específiques de la cooperació multilateral duta a terme des de la cooperació descentralitzada
- S'establirà un protocol d'actuació pel que fa a la redacció d'acords marc i addendes subscrits per la Generalitat de Catalunya amb organismes multilaterals

5.2. Instruments i actors

La cooperació per al desenvolupament promoguda pel govern de Catalunya es canalitzarà, tal i com queda definit en el Pla Director vigent, mitjançant els diferents instruments de cooperació tècnica, econòmica i financera i haurà de destacar, en els propers anys per l'aposta pels nous instruments, o instruments programàtics de la cooperació, seguint les recomanacions que es fan des del CAD de l'OCDE i les bones pràctiques internacionals.

Pel que fa a la cooperació tècnica, la voluntat expressada en el nou Pla Director suposa fer una aposta, en aquest nou cicle de planificació que s'inicia, per les actuacions de major envergadura, que facin més previsible l'ajut i que fomentin una interlocució sostinguda entre els actors de la cooperació catalana i els actors de desenvolupament locals.

A més, la significació del fenomen de la migració en la realitat catalana i la progressiva emergència de col·lectius de migrants amb projectes i propostes de cooperació per al desenvolupament per a les seves comunitats i realitats d'origen generen moltes expectatives al voltant del codesenvolupament com un instrument capaç de fer el vincle entre les polítiques d'integració i les de cooperació per al desenvolupament.

QUADRE 6.2. Instruments de cooperació

Cooperació tècnica: conjunt d'instruments de cooperació que porten associat algun element d'acompanyament, intercanvi, transferència de maneres de fer, o de capacitació, orientat a millorar les capacitats de les persones, les organitzacions i els marcs institucionals. Els projectes, programes, les assistències tècniques i les experiències de cooperació triangular formen part d'aquesta categoria.

Cooperació econòmica i financera: els projectes d'inversió, l'ajut econòmic a determinats sectors, les contribucions oficials als organismes internacionals, les donacions, i l'atorgament o els programes de crèdits, segons estableix la Llei de Cooperació.

Nous instruments: instruments amb enfocament programàtic, caracteritzats per evitar els problemes associats a las intervencions puntuals i d'abast limitat. Destaquen el suport pressupostari i els fons globals.

Codesenvolupament: actuacions adreçades a gestionar de manera positiva la relació entre el desenvolupament i la migració i que impliquen la participació en accions de desenvolupament i de cooperació per al desenvolupament de les persones immigrades.

Les prioritats per al 2007 en l'ús i el desenvolupament dels instruments de cooperació són:

Prioritat 1. Elaborar, de forma participada amb el conjunt d'actors involucrats, l'Estratègia de Codesenvolupament de la Cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

- Publicació del Llibre Verd sobre Codesenvolupament i articulació d'un ampli debat participatiu amb les entitats especialitzades i les administracions competents (col·lectius i associacions de migrants i de desenvolupament, persones expertes, municipis i òrgans supramunicipals, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i Departaments de la Generalitat).
- Elaboració i debat de l' Estratègia catalana de Codesenvolupament a partir de les conclusions del debat sobre el Llibre Verd.
- Impuls d'un conveni de col·laboració amb la Coordinadora d'Associacions d'Immigrants senegalesos de Catalunya.

Prioritat 2. Potenciar l'aplicació dels nous instruments de la cooperació per al desenvolupament

- Continuar donant Suport Pressupostari al Sector Salut a Moçambic
- Continuar donant suport al Fons Global de Lluita contra la Sida, la Malària i la Tuberculosi
- Valorar la possibilitat d'iniciar el Suport Pressupostari al Sector Salut a Amèrica Central

Prioritat 3. Impulsar una cooperació tècnica més eficaç, previsible i alineada amb els actors i les necessitats locals.

- Incrementar les actuacions via programes als països prioritaris de la cooperació catalana amb recursos adreçats a donar suport als compromisos adquirits a la convocatòria del 2006 i amb nous recursos per a la convocatòria de programes 2007.
- Explorar iniciatives de cooperació tècnica triangular, mitjançant l'associació de la cooperació de la Generalitat de Catalunya amb un país de renda mitja per a dur a terme actuacions de cooperació tècnica en un tercer país en desenvolupament.

Per exemple, l'intercanvi d'experiències sobre Pressupostos de Gènere entre Brasil i Marroc, en el marc del conveni ACCD/UNIFEM; o la xarxa de cooperació sindical Mauritània, Mali i Senegal, en el marc del conveni ACCD/Fundació Josep Comaposada.

6. REFORÇAR I AMPLIAR LES CAPACITATS

L'assoliment dels objectius que fixa aquest Pla requereix consolidar les estructures institucionals i reforçar les capacitats dels equips humans de la Generalitat encarregats de la política de cooperació per al desenvolupament, així com disposar dels recursos econòmics adequats d'acord amb l'escenari econòmic pluriennal que estableix el Pla director.

6.1. Organització institucional

L'important i ràpid desplegament de la política de cooperació per al desenvolupament de la Generalitat dels darrers anys ha comportat un desenvolupament considerable de les estructures de l'Administració encarregades de la seva planificació, execució, seguiment i avaluació. Considerant que el 2007 és el primer any d'aplicació del Pla director 2007-2010, es fa necessari consolidar aquestes estructures i preparar-les per als reptes que planteja el nou cicle de planificació.

Prioritat 1. Millorar l'organització interna, el funcionament i la capacitat d'acció de les unitats de l'Administració competents en matèria de cooperació per al desenvolupament

- Elaborar, amb el suport de la Direcció General de Modernització de l'Administració del Departament de Governació i Administracions Públiques, un estudi per a la millora de l'organització, el dimensionament i la definició dels perfils professionals per tal de formalitzar un Pla de desenvolupament de l'ACCD i de la DGCDH.
- Establir representacions permanents de l'ACCD a set països prioritaris: Bolívia, Colòmbia, Equador, Guatemala, Nicaragua, Marroc i Moçambic.
- Valorar la conveniència de crear unitats tècniques de cooperació en aquells departaments de la Generalitat de Catalunya amb una participació important actual o potencial en l'execució de la política de cooperació.

- Considerar, de mutu acord amb les universitats i el seu Grup Ad hoc, l'elaboració d'un curs de formació pilot sobre desenvolupament i cooperació per al desenvolupament per als tècnics i les tècniques que treballen en aquest àmbit.

6.2. Recursos humans

D'acord amb el Pla director 2007-2010, les capacitats humanes de la política de cooperació per al desenvolupament provenen de tres pilars complementaris. El primer pilar el constitueix el personal de la DGCDAAH i de l'ACCD; el segon és integrat per les persones expertes en els diversos àmbits sectorials rellevants en matèria de cooperació de què disposen els departaments de la Generalitat, i el tercer comprèn el vinculat a les universitats, els centres de recerca, les organitzacions especialitzades i, en general, les persones expertes i els professionals de Catalunya en matèria de desenvolupament i de cooperació per al desenvolupament.

Les prioritats per al 2007 en relació amb aquests tres pilars són:

Pel que fa a l'ACCD i a la DGCDAAH.

Prioritat 1: Continuar reforçant els equips humans de l'ACCD i de la DGCDAAH.

- Ampliar els equips humans de l'ACCD i de la DGCDAAH d'acord amb les recomanacions que es derivin de l'estudi esmentat més amunt.
- Continuar la formació continuada del personal de l'ACCD i de la DGCDAAH

Pel que fa als Departaments i organismes de la Generalitat

Prioritat 2. Continuar reforçant els equips humans dels Departaments i organismes de la Generalitat

- Dissenyar una comunitat d'interès en format virtual que aglutini les persones que des dels diferents departaments de la Generalitat treballen en cooperació per al desenvolupament.
- Analitzar les necessitats de formació específiques del personal que treballa en cooperació per al desenvolupament als Departaments i organismes.

Pel que fa les universitats, les organitzacions i els centres especialitzats i les persones expertes.

Prioritat 3. Col·laborar i donar suport a la tasca de recerca i de formació en matèria de desenvolupament i de cooperació per al desenvolupament que fan les universitats, les organitzacions i els centres especialitzats.

- Continuar donant suport a l'Escola de Cultura de Pau, l'Institut de Drets Humans de Catalunya i la Fundació Cidob.
- Aprovar el projecte de Llei de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau i tramitar-lo al Parlament

- Donar suport a diverses iniciatives de formació i recerca de les universitats de Girona (Campus per la Pau), Lleida (Centre d'Informació i Documentació per al Desenvolupament, Centre de Cooperació per al Desenvolupament Rural i Postgrau sobre desenvolupament i cooperació) i Rovira i Virgili de Tarragona (trobada de joves científics sobre la mediterrània).

6.3. Escenari econòmic

D'acord amb la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 2007, el Govern ha de destinar aquest any **65.611.405,00 euros** a la cooperació per al desenvolupament. D'aquesta quantitat, **52.060.000,00** euros són consignats a l'ACCD i **13.551.405,00** euros als diversos departaments i organismes autònoms de la Generalitat.

Amb aquest pressupost s'incrementen els recursos per a la cooperació per al desenvolupament en un 15% respecte al 2006.